

Rozwiązania prawne w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych umożliwiające uwzględnianie aspektów społecznych

Katarzyna Ołdak-Bułanowska

Warszawa, 28.04.2021 r.

Plan wystąpienia

1. **Strategiczny wymiar** społecznych zamówień publicznych
2. **Umieszczenie proceduralne** społecznych zamówień publicznych
3. **Instrumenty** w prawie krajowym pozwalające uwzględniać społeczne zamówienia publiczne:
 - a. **Zamówienia zastrzeżone** na podstawie art. 94 ustawy Pzp;
 - b. **Zamówienia zastrzeżone na wybrane usługi społeczne, zdrowotne i kulturalne;**
 - c. **Wymagania zatrudnienia na podstawie stosunku pracy;**

Plan wystąpienia c.d.

- a. Pozostałe **wymagania związane z realizacją zamówienia w zakresie aspektów społecznych i zatrudnienia osób z grup marginalizowanych;**
- b. Opis przedmiotu zamówienia uwzględniający **dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz projektowanie dla wszystkich użytkowników;**
- c. **Etykiety społeczne w opisie przedmiotu zamówienia oraz kryteriach oceny ofert;**
- d. **Kryteria oceny ofert dotyczące aspektów społecznych;**
- e. **Elementy społeczne przy ocenie oferty pod kątem rażąco niskiej ceny;**

Spółeczne zamówienia publiczne – definicja

Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne* oznaczają włączanie do zamówień publicznych aspektów społecznych celem uzyskania pozytywnych efektów społecznych. Spółeczne zamówienia publiczne mogą uwzględniać jeden lub kilka następujących aspektów:

- promocja godnej pracy,
- poszanowanie praw człowieka, prawa socjalnego i prawa pracy,
- wsparcie zatrudnienia i społecznego włączenia,
- zapewnienie wsparcia dla udziału podmiotów ekonomii społecznej,
- dostępność oraz projektowanie dla wszystkich użytkowników,
- włączenie zrównoważonych kryteriów wraz z uwzględnieniem kwestii uczciwego i etycznego handlu,
- zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnych,

przy poszanowaniu zasad traktatowych i dyrektyw dotyczących zamówień publicznych.

* Podręcznik Komisji Europejskiej „Buying Social” oraz „15 Frequently asked questions on socially responsible public procurement”

Spółeczne zamówienia publiczne w wymiarze strategicznym

Spółecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne zostały uwzględnione w:

- Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 oraz Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS oraz EFRR na lata 2014-2020 (CT9)
- **Zaleceniach Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych**
- Krajowym Planie Działań na Rzecz Zrównoważonych Zamówień Publicznych – obowiązującym do 2020 roku
- **Polityce zakupowej państwa – obecnie etap przygotowania dokumentu**

Polityka zakupowa państwa

- Będzie dokumentem o charakterze strategicznym w obszarze zamówień publicznych

Art. 21 ustawy Pzp

- Polityka zakupowa określa priorytetowe działania kraju w obszarze zamówień publicznych, oraz pożądany kierunek działań zamawiających w zakresie udzielanych zamówień nakierunkowanych na zakup innowacyjnych lub zrównoważonych produktów oraz usług, z uwzględnieniem m.in. **społecznej odpowiedzialności przedsiębiorców oraz stosowania aspektów społecznych i zdrowotnych**
 - Obejmuje 4-letni okres, przyjmowana w drodze uchwały Rady Ministrów

Politykę zakupową państwa, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy Pzp, opracowuje się po raz pierwszy do dnia 31 grudnia 2021 r.

Umiejscowienie proceduralne społecznych zamówień publicznych

Zasady udzielania zamówień publicznych

- Zasada efektywności

Etap poprzedzający postępowanie

- Plan zamówień
- Analiza potrzeb i wymagań

Etap postępowania i realizacji

- Kwalifikacja podmiotowa
- Opis przedmiotu zamówienia
- Kryteria oceny ofert
- Badanie oferty pod kątem rażąco niskiej ceny
- Wymagania związane z realizacją

Po realizacji zamówienia

- Raport z realizacji zamówienia

Zasada efektywności przy udzielaniu zamówień publicznych

Art. 17 ustawy Pzp

Zamawiający udziela zamówienia w sposób zapewniający:

- najlepszą jakość** dostaw, usług, oraz robót budowlanych, uzasadnioną charakterem zamówienia, **w ramach środków**, które zamawiający może przeznaczyć na jego realizację, oraz
- uzyskanie najlepszych efektów zamówienia**, w tym **efektów społecznych**, środowiskowych oraz gospodarczych, o ile którykolwiek z tych efektów jest możliwy do uzyskania w danym zamówieniu, **w stosunku do poniesionych nakładów**.

Etap poprzedzający postępowanie

Art. 23 ustawy Pzp oraz

Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień (Dz. U. poz. 2362)

PLAN POSTĘPOWAŃ

Pozycja: **Dodatkowe informacje**

Zamawiający może zamieścić inne dodatkowe informacje dotyczące np. zrównoważonych zamówień (uwzględniających aspekty społeczne, aspekty środowiskowe)

Etap poprzedzający postępowanie c.d.

Art. 83 ustawy Pzp

Analiza potrzeb i wymagań

Ma zastosowanie do postępowań o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, w przypadku zamawiających publicznych.

Obejmuje w szczególności:

- badanie możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb z wykorzystaniem zasobów własnych;
- rozeznanie rynku - ważny element nie tylko przy aspektach społecznych

Wskazuje m.in.

- możliwość uwzględnienia aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych zamówienia;**

Zamówienia zastrzeżone

Art. 94 ust. 1 ustawy Pzp

Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy mający status zakładu pracy chronionej, spółdzielnie socjalne oraz inni wykonawcy, których **głównym celem** lub głównym celem działalności ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, jest **społeczna i zawodowa integracja osób społecznie marginalizowanych**, w szczególności:

- 1) **osób niepełnosprawnych** w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 2) **bezrobotnych** w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 3) **osób poszukujących pracy**, niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonujących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- 4) **osób usamodzielnianych**, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 5) **osób pozbawionych wolności lub zwalnianych z zakładów karnych**, o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy mających trudności w integracji ze środowiskiem,

Zamówienia zastrzeżone c.d.

Art. 94 ust. 1 c.d.

- 6) **osób z zaburzeniami psychicznymi** w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
 - 7) **osób bezdomnych** w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - 8) **osób, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy** lub ochronę uzupełniającą, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 9) **osób do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia,**
 - 10) **osób będących członkami mniejszości znajdującej się w niekorzystnej sytuacji**, w szczególności będących członkami mniejszości narodowych i etnicznych w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym
- **pod warunkiem, że procentowy wskaźnik zatrudnienia osób należących do jednej lub więcej kategorii, o których mowa w pkt 1–10, jest nie mniejszy niż 30% osób zatrudnionych** u wykonawcy albo w jego jednostce, która będzie realizowała zamówienie.

Specjalny reżim zamówień zastrzeżonych na usługi społeczne, zdrowotne oraz kulturalne

Art. 361 (klasyczne) oraz art. 392 (sektorowe) ustawy Pzp

1. W przypadku zamówień, na usługi społeczne i inne szczególne usługi zamawiający może **zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu lub we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym**, że o udzielenie zamówienia na usługi zdrowotne, społeczne oraz kulturalne **objęte kodami CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8**, określonymi we Wspólnym Słowniku Zamówień, mogą ubiegać się **wyłącznie wykonawcy, którzy spełniają łącznie** następujące warunki:

- 1) celem ich działalności jest **realizacja zadań w zakresie użyteczności publicznej związanej ze świadczeniem tych usług oraz społeczna i zawodowa integracja osób**, o których mowa w art. 94;

Specjalny reżim zamówień zastrzeżonych na usługi społeczne, zdrowotne oraz kulturalne c.d.

Art. 361 (klasyczne) oraz art. 392 (sektorowe) ustawy Pzp c.d.

- 2) nie działają w celu osiągnięcia zysku, przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników;
 - 3) struktura zarządzania nimi lub ich struktura własnościowa opiera się na **współzarządzaniu** w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub **zasadach partycypacji pracowników**, co wykonawca określa w swoim statucie;
 - 4) w ciągu ostatnich 3 lat poprzedzających dzień wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi nie udzielono im zamówienia **na podstawie tego przepisu przez tego samego zamawiającego**.
2. W przypadkach, o których mowa w ust.1 umowa w sprawie zamówienia publicznego **nie może zostać zawarta na okres dłuższy niż 3 lata**.

Wymóg zatrudnienia na podstawie stosunku pracy

Art. 95 ust. 1 ustawy Pzp

Zamawiający **określa w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia na usługi lub roboty budowlane** wymagania związane z realizacją zamówienia w zakresie **zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie stosunku pracy** osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495).

Dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz projektowanie dla wszystkich użytkowników

Art. 100 ust. 1 oraz 2 ustawy Pzp

W przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych, w tym pracowników zamawiającego, **opis przedmiotu zamówienia sporządza się, z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, chyba że nie jest to uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia.**

Jeżeli wymagania, o których mowa w ust. 1, **wynikają z aktu prawa Unii Europejskiej**, przedmiot zamówienia, w zakresie wymagań dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, **opisuje się przez odesłanie do tego aktu.**

Pozostałe społeczne wymagania związane z realizacją zamówienia

Art. 96 ust. 1 ustawy Pzp

Zamawiający może **określić w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia** inne niż określone w art. 95 ust. 1 wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, **społeczne**, związane z innowacyjnością, **zatrudnieniem** lub zachowaniem poufnego charakteru informacji przekazanych wykonawcy w toku realizacji zamówienia.

Spółeczne wymagania związane z zatrudnieniem osób defaworyzowanych

Art. 96 ust. 2 ustawy Pzp

Wymagania mogą dotyczyć **zatrudnienia**:

- a) **bezrobotnych** w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- b) **osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu** lub niewykonyjących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- c) **osób usamodzielnianych**, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

Spółeczne wymagania związane z zatrudnieniem osób defaworyzowanych c.d.

Art. 96 ust. 2 ustawy Pzp c.d.

Wymagania mogą dotyczyć **zatrudnienia**:

(...)

- d) **młodocianych**, o których mowa w przepisach prawa pracy, w celu przygotowania zawodowego,
- e) **osób niepełnosprawnych** w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- f) innych osób niż określone w lit. a–e, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o **zatrudnieniu socjalnym** (Dz. U. z 2019 r. poz. 217, 730 i 1818) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.,
- g) **osób do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia.**

Etykiety społeczne

Art. 104 ustawy Pzp

Etykiety jako przedmiotowe środki dowodowe

W przypadku zamówień o **szczególnych cechach** środowiskowych, **społecznych** lub innych, zamawiający, w celu potwierdzenia zgodności oferowanych robót budowlanych, dostaw lub usług z wymaganymi cechami, **może w opisie przedmiotu zamówienia, opisie kryteriów oceny ofert lub w wymaganiach związanych z realizacją zamówienia** żądać od wykonawcy **określonej etykiety**, jeżeli spełnione są **łącznie następujące warunki**:

- 1) wymagania etykiety dotyczą **wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech** robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;
- 2) wymagania etykiety są oparte na **obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminujących kryteriach**;

Etykiety społeczne c.d.

Art. 104 ustawy Pzp

Warunki c.d.

- 3) wymagania etykiety są opracowywane i przyjmowane w **drodze otwartej i przejrzystej procedury**, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- 4) etykiety oraz wymagania etykiety są **dostępne dla wszystkich** zainteresowanych stron;
- 5) wymagania etykiety są **określane przez podmiot trzeci**, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

Przykładowe etykiety społeczne

Kryteria oceny ofert dotyczące aspektów społecznych

Art. 242 ustawy Pzp

1. Najkorzystniejsza oferta może zostać wybrana na podstawie:

- 1) kryteriów jakościowych oraz ceny lub kosztu;
- 2) ceny lub kosztu.

2. Kryteriami jakościowymi mogą być w szczególności kryteria odnoszące się do:

- 1) jakości, w tym do parametrów technicznych, właściwości estetycznych i funkcjonalnych takich jak **dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników;**
- 2) **aspektów społecznych, w tym integracji zawodowej i społecznej osób, o których mowa w art. 94 ust. 1**

Elementy społeczne przy ocenie oferty pod kątem rażąco niskiej ceny

Art. 224 ustawy Pzp

1. Jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie (...)

3. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć w szczególności:

4) zgodności z przepisami dotyczącymi **kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej**, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie; (...)

6) zgodności z **przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;**

Ww. wyjaśnienia obowiązkowe w przypadku zamówień na roboty budowlane lub usługi

* Od 1.01.2021 roku minimalne wynagrodzenie za prace wynosi 2800 zł brutto, a minimalna stawka godzinowa 18,30 zł brutto.

Etap po realizacji zamówienia

Art. 446 ust. 2-3 ustawy Pzp

Raport z realizacji zamówienia

Zamawiający w określonych w ustawie Pzp przypadkach (wyższa kwota za realizację zamówienia, kary umowne, opóźnienia, odstąpienie/wypowiedzenie umowy) sporządza **raport z realizacji zamówienia** (w innych przypadkach zamawiający ma takie uprawnienie).

Raport zawiera m.in. :

- ocenę sposobu wykonania zamówienia, w tym jakości jego wykonania;
- wnioski co do ewentualnej zmiany sposobu realizacji przyszłych zamówień lub określenia przedmiotu zamówienia, z uwzględnieniem celowości, gospodarności i efektywności wydatkowania środków publicznych.

Zakładka społeczne zamówienia publiczne

Zrównoważone zamówienia publiczne

Urząd Zamówień Publicznych

Urząd Zamówień Publicznych

UZP KIO Zamówienia - COVID-19 NOWE PZP Repozytorium Wiedzy BZP

E-Zamówienia E-usługi Na skróty Kontakt Pracuj z nami

Jesteś tutaj: Urząd Zamówień Publicznych → Repozytorium Wiedzy → Zrównoważone zamówienia publiczne

Zrównoważone zamówienia publiczne

Zielone zamówienia Społeczne zamówienia

Serwisy zewnętrzne

- Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
- Ministerstwo Cyfryzacji
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
- Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Ważne linki

- Mapa strony
- Kanał RSS
- TED
- Deklaracja dostępności
- ESP
- SIMAP

Kontakt

Postępu 17A 02-676 Warszawa

Biuro: (22) 458 77 01 Fax: (22) 458 77 00

e-mail: uzp@uzp.gov.pl ePUAP: UZP/SkrytkaESP

→ [Przejdź do kontaktu](#)

Wpisz tu wyszukiwane słowa

12:56 16.11.2020

Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych

Dziękuję za uwagę 😊